

הַלְבוֹת מִתְּנוּת עֲנִיִּים פֶּרֶק ג

א. אֵין מְנִיחִין אֶת הַפֶּאֶה מִשְׁדָּה, עַל חֲבֵרְתָּהּ. כִּיצַד: הָיוּ לוֹ שְׁתֵּי שְׂדוֹת לֹא יִקְצֹר אֶת הָאֶחָת כָּלָה, וַיִּנִּיחַ בְּשִׁנֶּיהָ פֶּאֶה הָרְאוּיָה לְשְׁתֵּיהֶן: שֶׁנֶּאֱמַר "לֹא-תִכְלֶה פֶּאֶת שְׂדֶךְ בְּקִצְרֶךְ" (ויקרא כג, כב), שְׁיִנִּיחַ בְּכָל אֶחָת וְאֶחָת פֶּאֶה הָרְאוּיָה לָהּ. וְאִם הֵנִיחַ מִשְׁדָּה עַל חֲבֵרְתָּהּ, אֵינָה פֶּאֶה.

ב. הֵיטָה שְׂדֵהוּ זְרוּעָה כָּלָה מִיֵּן אֶחָד, וְהָיָה נֶחֱל בְּתוֹךְ הַשְּׂדָה, אֵף עַל פִּי שְׂאִינוּ מוֹשֵׁף, אוֹ אֶמֶת הַמַּיִם שְׂאִינוּ יָכוֹל לִקְצֹר מֵה שְׁבִשְׁנֵי צְדָדֶיהָ כְּאֶחָת, וְהוּא שְׁתֵּהִיָּה מוֹשְׁכַת וְקְבוּעָה הָרִי זֹו כְּשְׁתֵּי שְׂדוֹת, וְנוֹתֵן פֶּאֶה מִצַּד זֶה לְעֶצְמוֹ וּפֶאֶה מִצַּד זֶה לְעֶצְמוֹ.

ג. וְכֵן אִם הָיָה מִפְּסִיק בֵּה דֶרֶךְ הַיִּחִיד שֶׁהוּא רָחֵב אַרְבַּע אַמּוֹת, אוֹ דֶרֶךְ הָרַבִּים הָרַחֵב שֶׁשֶׁ עֲשָׂרָה אַמָּה. אָבֵל שְׁבִיל הַיִּחִיד וְהוּא הַפְּחוֹת מֵאַרְבַּע, אוֹ שְׁבִיל הָרַבִּים הַפְּחוֹת מִשֶּׁשׁ עֲשָׂרָה אַמָּה אִם הָיָה קְבוּעַ בִּימּוֹת הַחֲמָה וּבִימּוֹת הַגָּשְׁמִים, מִפְּסִיק; וְאִם אֵינוֹ קְבוּעַ בִּימּוֹת הַגָּשְׁמִים אֵינוֹ מִפְּסִיק, אֲלֵא הָרִי הִיא כְּשְׂדָה אֶחָת.

ד. הָיָה מִפְּסִיק בֵּה אֶרֶץ בּוֹרָה שְׂאִינָה זְרוּעָה וְלֹא חֲרוּשָׁה, אוֹ אֶרֶץ נִירָה וְהִיא שְׁנַחֲרָשָׁה וְלֹא נִזְרָעָה, אוֹ שֶׁהַפְּסִיק בֵּה זֶרַע אֲחֵר כְּגוֹן שֶׁהָיָה חֲטִים מִכָּאן וְחֲטִים מִכָּאן וּשְׁעוֹרִים בְּאַמְצָע, אוֹ שְׁקֶצֶר בְּאַמְצָעָה אִפְלוּ קָדָם שְׁתַּבִּיא שְׁלִישׁ וְחֲרַשׁ מְקוֹם שְׁקֶצֶר הָרִי זֹו נִפְסָקֶת לְשְׁתֵּי שְׂדוֹת: וְהוּא שִׁיהִיָּה רָחֵב כָּל אֶחָד מֵאלוֹ, כְּשִׁלּוּשָׁה תִּלְמִים שְׁלִפְתִּיחַ וְהוּא פְּחוֹת מִבֵּית רַבַּע.

ה. בַּמָּה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּשְׂדָה קִטְנָה שֶׁהִיא חֲמִשִּׁים אַמָּה עַל שְׁתֵּי אַמּוֹת אוֹ פְּחוֹת; אָבֵל אִם הֵיטָה יִתְרָה עַל זֹו, אֵין הַבּוֹר אוֹ הַנִּיר מִפְּסִיקָה לְשָׁנִים אֲלֵא אִם כֵּן הָיָה בּוֹ רָחֵב בֵּית רַבַּע. אָבֵל זֶרַע אֲחֵר כָּל שֶׁהוּא, מִפְּסִיק בֵּה. אֲכָלָה גּוֹבְאִי, אוֹ קִרְסָמוּהָ נִמְלִים בְּאַמְצָעָה אִם חֲרַשׁ מְקוֹם שְׁאֲכָלוּ, הָרִי זֶה מִפְּסִיק.

ו. הַזּוֹרֵעַ בְּהָר שְׂאִינוּ כָּלוּ שׁוּוֹה, אֲלֵא יֵשׁ בּוֹ תִּלְמִים תִּלְמִים גְּבוּהִים וּמְקוֹמוֹת מְקוֹמוֹת עֲמוּקוֹת אֵף עַל פִּי שְׂאִינוּ יָכוֹל לְחַרֵּשׁ אוֹתוֹ כָּלוּ וְלִזְרֹעַ אוֹתוֹ כְּאֶחָד, אֲלֵא נַחֲרַשׁ הַמְּקוֹם הַגְּבוּהָ בִּפְנֵי עֶצְמוֹ הָרִי זֶה כְּשְׂדָה אֶחָת, וּמְנִיחַ פֶּאֶה אֶחָת בְּסוֹף הָהָר עַל כָּל הָהָר.

ז. מִדְּרָגִיּוֹת שֶׁהֵן גְּבוּהוֹת עֲשָׂרָה טַפָּחִים, נוֹתֵן פֶּאֶה מִכָּל אֶחָת וְאֶחָת; וְאִם הָיוּ רָאשֵׁי שׁוּרוֹת מְעַרְבִּים, נוֹתֵן מֵאֶחָת עַל הַכֹּל. הָיוּ פְּחוֹת מֵעֲשָׂרָה אֵף עַל פִּי שְׂאִין רָאשֵׁי הַשׁוּרוֹת מְעַרְבִּין, נוֹתֵן מֵאֶחָת עַל הַכֹּל. הָיָה סֵלַע עַל פְּנֵי כָּל הַשְּׂדָה אִם עוֹקֵר הוּא אֶת הַמַּחֲרָשָׁה מִצַּד זֶה וְנוֹתְנָה מִצַּד זֶה, מִפְּסִיק; וְאִם לֹאוּ, אֵינוֹ מִפְּסִיק.

ח. הַזּוֹרֵעַ שְׂדָה שְׁיֵשׁ בֵּה אֵילָנוֹת אֵף עַל פִּי שֶׁהִיא מְלַבֵּנוֹת מְלַבֵּנוֹת בֵּין הָאֵילָנוֹת, וְאֵין כָּל הַזֶּרַע מְעַרְב נוֹתֵן פֶּאֶה אֶחָת לְכָל הַשְּׂדָה: שֶׁהַדָּבָר יָדוּעַ שֶׁשְׂדָה אֶחָת הִיא, וּמִפְּנֵי מְקוֹם הָאֵילָנוֹת נֶחֱלַק הַזֶּרַע.

ט. בַּמָּה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּשֶׁהָיוּ הָאֵילָנוֹת כָּל עֲשָׂרָה בְּתוֹךְ בֵּית סָאָה; אָבֵל אִם הָיוּ כָּל עֲשָׂרָה אֵילָנוֹת בֵּיתָר מִבֵּית סָאָה, הָרִי זֶה נוֹתֵן פֶּאֶה מִכָּל מְלָבֵן וּמְלָבֵן שֶׁהָרִי הָאֵילָנוֹת מְרַחֲקִים הָרַבָּה, וְלֹא מִפְּנֵי הָאֵילָנוֹת זֶרַע מְלַבֵּנוֹת מְלַבֵּנוֹת.

י. וְכֵן מְלַבֵּנוֹת הַבְּצָלִים שְׁבִין הֵיָרֵק נוֹתֵן פֶּאֶה אֶחָת לְכָל

הַבְּצִלִּים, וְאֵף עַל פִּי שֶׁהִירָק מִבְּדִיל בִּינִיחָן וּמְשִׁימוּ מַלְבָּנוֹת מַלְבָּנוֹת.

יא. שְׂדֵה שְׂהִיָּא כְּלָה זְרוּעָה מִיָּן אֶחָד, וְכִיּוֹן שֶׁהִתְחִילוּ בָּהּ מְקוֹמוֹת לִיבֵשׁ קָצֵר אוֹ תֵּלֶשׁ מָה שִׁיבֵשׁ מִכָּאן וּמִכָּאן, עַד שֶׁנִּשְׁאָר הֵלַח מִפְּרֵד מַלְבָּנוֹת מַלְבָּנוֹת מְרַחֲקוֹת זֶה מִזֶּה אִם הָיָה דֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם שֶׁם לְזֹרַע מְאוֹתוֹ הַמִּין עֲרוּגוֹת עֲרוּגוֹת, כְּגוֹן שַׁבַּת אוֹ חֲרָדֵל הָרִי זֶה מְנִיחַ פֶּאֶה מִכָּל מַלְבֵּן וּמַלְבֵּן, שֶׁהֲרֹאֶה אוֹמֵר עֲרוּגוֹת עֲרוּגוֹת נִזְרָעוּ; וְאִם הָיָה מִיָּן שְׂזוֹרְעִין אוֹתוֹ שְׂדוֹת, כְּגוֹן תְּבוּאָה וְקִטְנִיּוֹת נוֹתֵן פֶּאֶה אַחַת לְכָל.

יב. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּשֶׁהָיָה יָבֵשׁ מִכָּאן וְיָבֵשׁ מִכָּאן וְלֹחַ בְּאֲמָצֵעַ; אֲבָל לֹחַ מִכָּאן וְלֹחַ מִכָּאן וְיָבֵשׁ בְּאֲמָצֵעַ, מְנִיחַ מִן הַיָּבֵשׁ בְּפָנֵי עֲצָמוֹ וּמִן הֵלַח בְּפָנֵי עֲצָמוֹ.

יג. שְׂדֵה שְׂזָרְעָה בְּצִלִּים אוֹ אֲפוּנִים אוֹ פוֹלִים וְכִיּוֹצֵא בָּהֶן, וְהָיָה בְּדַעְתּוֹ לְמַכּוֹר מְקַצֵּתָן לַחֲיִין בְּשׁוּק וּמְנִיחַ מְקַצֵּת הַשְּׂדֵה יִיבֵשׁ וַיַּעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ גֶרֶן חֵיב לְהַנִּיחַ פֶּאֶה לְזֶה שֶׁמוֹכֵר אוֹתוֹ לֹחַ בְּפָנֵי עֲצָמוֹ, וְלְזֶה שֶׁקּוֹצֵר אוֹתוֹ יָבֵשׁ בְּפָנֵי עֲצָמוֹ: שֶׁהַשּׁוּק וְהַגֶּרֶן, כְּשֵׁנִי מִיָּנִין הֵן.

יד. הַזּוֹרֵעַ אֶת שְׂדֵהוּ מִיָּן אֶחָד אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא עוֹשֶׂהוּ שְׂתֵי גֵרְנוֹת, מְנִיחַ פֶּאֶה אַחַת; זֹרְעָה שְׁנֵי מִיָּנִים אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה אוֹתָן גֶּרֶן אֶחָד, נוֹתֵן פֶּאֶה לְמִין זֶה בְּפָנֵי עֲצָמוֹ וּפֶאֶה לְמִין זֶה בְּפָנֵי עֲצָמוֹ. זֹרְעָה שְׁנֵי גִּוְנִים מִמִּין אֶחָד, כְּגוֹן שְׂזָרְעָה שְׁנֵי מִיָּנֵי חֲטִים אוֹ שְׁנֵי מִיָּנֵי שְׁעוּרִים אִם עֲשָׂאן גֶּרֶן אֶחָד, נוֹתֵן פֶּאֶה אַחַת; שְׂתֵי גֵרְנוֹת, נוֹתֵן שְׂתֵי פֵאוֹת: וְדָבָר זֶה, הֵלֵכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינִי.

טו. הָאֲחִין שֶׁחִלְקוּ, נוֹתְנִין שְׂתֵי פֵאוֹת; חֲזָרוּ וְנִשְׁתַּתְּפוּ, נוֹתְנִין פֶּאֶה אַחַת. הַשְּׁתֵּפִין שֶׁקָּצְרוּ חֲצֵי הַשְּׂדֵה, וְאַחֵר כֹּךְ חִלְקוּ זֶה שֶׁלְקַח הַקָּצוֹר, אֵינוֹ מִפְּרִישׁ כָּלוּם; וְזֶה שֶׁלְקַח הַקָּמָה, מִפְּרִישׁ עַל הַחֲצֵי שֶׁלְקַח בְּלֶבֶד. חֲזָרוּ וְנִשְׁתַּתְּפוּ, וְקָצְרוּ הַחֲצֵי הָאֲחֵר בְּשִׁתְּפוֹת כָּל אֶחָד מֵהֶן מִפְּרִישׁ מִחִלְקוֹ שֶׁבְּקָמָה עַל חֵלֶק חֲבֵרוֹ שֶׁבְּקָמָה, אֲבָל לֹא עַל הַחֲצֵי שֶׁנִּקְצָר.

טז. שְׂדֵה שֶׁהִגִּיעַ חֲצִיָּה עַד שְׁלִישׁ וְחֲצִיָּה לֹא הִגִּיעַ, וְהִתְחִיל וְקָצֵר בַּחֲצֵי שֶׁהִגִּיעַ חֲצִיו, וְאַחֵר כֹּךְ הִבִּיֵּאָה כְּלָה שְׁלִישׁ, וְאַחֵר כֹּךְ גָּמַר הַחֲצֵי הָרִאשׁוֹן שֶׁהִגִּיעַ בַּתְּחִלָּה מִפְּרִישׁ מִן הָרִאשׁוֹן עַל הָאֲמָצְעִיִּים, וּמִן הָאֲמָצְעִיִּים עַל הָרִאשׁוֹן וְעַל הָאֲחֵרוֹן; אֲבָל לֹא מִן הָרִאשׁוֹן, עַל הָאֲחֵרוֹן.

יז. הַמוֹכֵר מְקוֹמוֹת מְשֻׁדָּהוּ לְאֲנָשִׁים הִרְבֵּה אִם מִכּוֹר כָּל הַשְּׂדֵה, כָּל אֶחָד וְאַחַד נוֹתֵן פֶּאֶה מִחִלְקוֹ שֶׁלְקַח. וְאִם הִתְחִיל בְּעַל הַשְּׂדֵה לְקָצֵר, וּמִכּוֹר מְקַצֵּת וְשִׁיר מְקַצֵּת בְּעַל הַשְּׂדֵה נוֹתֵן פֶּאֶה הָרִאשׁוֹנָה לְכָל: שְׁפִיּוֹן שֶׁהִתְחִיל לְקָצֵר, נִתְחַיֵּב בְּכָל. וְאִם מִכּוֹר תְּחִלָּה מִפְּרִישׁ הַלּוֹקָח עַל מָה שֶׁלְקַח, וּבְעַל הַשְּׂדֵה עַל מָה שֶׁשִּׁיר.

יח. שְׂדֵה אֵילָן, אֵין מִפְּסִיק בָּהּ אֵלָּא גֵּדֵר גְּבוּהָ הַמִּבְּדִיל בֵּין הָאֵילָנוֹת; אֲבָל אִם הָיָה הַגֵּדֵר מִבְּדִיל מְלֻמָּשָׁה, וְהַבָּדִים וְהַפְּאוֹרוֹת מְעַרְבִין מְלֻמָּעֵלָן וְנוֹגְעִין בַּגֵּדֵר עַל גְּבוּ הָרִי זֶה כְּשֶׁהָיָה אַחַת, וְנוֹתְנִין פֶּאֶה אַחַת לְכָל.

יט. שְׁנַיִם שֶׁלָקְחוּ אֵילָן אֶחָד, נוֹתְנִין מִמֶּנּוּ פָּאָה אַחַת; לָקַח זֶה צָפוֹנוֹ וְזֶה דְרוֹמוֹ, זֶה נוֹתֵן פָּאָה לְעֶצְמוֹ וְזֶה נוֹתֵן פָּאָה לְעֶצְמוֹ.

כ. הַחֲרוּבִין כָּל שְׁאֵדָם עוֹמֵד בְּצַד חֲרוּב זֶה וַחֲבֵרוֹ בְּצַד חֲרוּב אֲחֵר, וְרוֹאִין זֶה אֶת זֶה הָרִי הֵן כָּלֵן כְּשֶׁדָּה אַחַת, וּפָאָה אַחַת לְכָלֵן; הָיוּ שְׁנֵי הַצְדָּדִין רוֹאִין אֶת הָאֲמָצְעִיִּים, וְאֵין הַצְדָּדִים רוֹאִין זֶה אֶת זֶה מִפְּרִישׁ מִצַּד אֶחָד מִן הָרָאשׁוֹנִים עַל הָאֲמָצְעִיִּים וּמִן הָאֲמָצְעִיִּים עַל הָרָאשׁוֹנִים, אָבֵל לֹא יִפְרִישׁ מִצַּד רִאשׁוֹן זֶה עַל צַד הָאֲחֵר.

כא. הַזֵּיתִים כָּל שֵׁישׁ מֵהֵן בְּרוּחַ אַחַת מֵרוּחוֹת הָעִיר, כְּגוֹן זֵיתִים שֵׁישׁ בְּמַעְרֵב הָעִיר כָּלֵן, אוֹ בְּמִזְרָחָהּ הָרִי הֵן כְּשֶׁדָּה אַחַת, וּפָאָה אַחַת לְכָלֵן.

כב. הַבּוֹצֵר אֶת מְקַצֵּת כְּרֵמוֹ מִכָּאן וּמִכָּאן, כְּדִי לְהַקֵּל מֵעַל הַגֶּפֶן עַד שִׁימָצְאוֹ שְׁאֵר הָאֲשְׁכּוּלוֹת רְוָה וְיוֹסִיפוּ הוּא הַנִּקְרָא מִדֵּל; וּכְבֹר בְּאַרְנוֹ שֶׁהַבּוֹצֵר מֵרוּחַ אַחַת אֵינוֹ מִדֵּל, וּלְפִיכֶךָ נוֹתֵן מִן הַנִּשְׁאָר פָּאָה הָרְאוּיָה לְכָל וְאֶף עַל פִּי שֶׁבָּצַר לִשְׁוֶק. אָבֵל אִם הִדֵּל לְמִכּוֹר בִּשְׁוֶק, אֵינוֹ נוֹתֵן פָּאָה לְזֶה שֶׁהִדֵּל; הִדֵּל לְהִבִּיאַ לְבֵיתוֹ נוֹתֵן מִן הַשְּׁאֵר שֶׁהֵנִיחַ לְדֶרֶךְ, פָּאָה הָרְאוּיָה לְכָל.